9e Jaar. No. 66. — 'SHERTOGENBOSCH. — Dingsdag 8 Junij 1847.

DE NOORD-BRABANDER

Staats- en Letterkundig Dagblad.

DIGERE VERUM QUID VETAT?
HORATIUS.

ABONNEMENTS-PRIJS
voor de Stad. ƒ 12.
Franco per post. » 14.

ADVERTENTIEN
15 cents de regel.
behalve 35 cents zegel.

(Verschijnende driemalen in de week: Dingsdag, Donderdag en Zaturdag.)

ITALIE.

ROME. De kardinaal Micara, Deken van het H. Collegie, is den 22 mei alhier overleden.

ROME. Te vergeefs zou ik beproeven u den aandoenlijken indruk te beschrijven, welke alhier verwekt is door het overlijden van den Bevrijder van Ierland. Van af den Paus zelven tot den laatsten bewoner van de koningin der steden, zijn al de harten innig getroffen. Men bereidde eenen zegenpraal intogt aan den verdediger van de vrijheid der godsdienst en hij ware als een vorst ontvangen geweest. Deze bewijzen eener blijde erkentelijkheid zijn helaas! reeds vervangen door toebereidselen van eenen anderen aard en thans geeft de dankbaarheid der Catholijken zich lucht, door de gebeden, welke voor de rust zijner ziel opgedragen worden. Den 15 junij zal eene plegtige *requiem*-mis gecelebreerd worden in eene der voornaamste kerken van Rome en de eerste der italiaansche redenaars, de E. P. Ventura, zal de lijkrede houden van dien grooten man, die zulke gewigtige diensten aan de catholijke wereld gegeven heeft. »

Het hart van O'Connell is thans geplaatst in de oude kerk van St. Agatha, welke door iersche priesters bediend wordt. Zij zullen aanstaanden maandag (31 mei) eene plegtige dienst vieren, voor den overledene en de eerwaardige heer D. Cullen, de vriend van O'Connell, overste van dat godsdienstig geleerd genootschap, zal dezelve verrigten.

Eene andere correspondentie uit Rome van den 25 mei meldt dat Z. H. vijf nieuwe Kardinalen benoemd heeft, waaronder twee fransche, de drie italiaansche kardinalen zijn: Mgr. Antonelli, thesaurier; Mgr. Bofondi prolegaat van Ravenna en Mgr. Fornari, nuncius apostoliek te Parijs. Wij gelooven echter dat die tijding voorbarig is, wel is waarschijnlijk dat die benoemingen zullen plaats hebben, doch wij gelooven niet dat zulks den 25 mei reeds geschied was.

RUSLAND.

Een brief uit St. Petersburg van den 21 mei gewaagt van eene amnestie, welke aan de voor staatkundige misdrijven veroordeelde Polen zou verleend worden. Die in Siberie zijn en wier goederen verbeurd verklaard werden, zullen in het koningrijk mogen terugkeeren en weder in het bezit hunner eigendommen kunnen komen, mits de sommen, welke de keizer daarvoor besteed heeft wedergevende. Moge deze tijding zich bevestigen.

ZWITSERLAND.

Wat de Zwitsersche radikalen in den zin hebben, blijkt genoegzaam uit het volgend artikel van den Constitutionnel, die tegelijk het officieel orgaan is van den heer Thiers en van de vrijkorpsen.

»De tijdingen, welke wij van onzen correspondent in Zwitserland ontvangen zijn van groot belang. Zietdaar wat men ons, onder dagteekening van den 28 mei, schrijft:

» Landschoen is bepaaldelijk aan het ultramontanismus toegeworpen door de benoemingen, waarbij de groote Raad heden is overgegaan. De belangrijkste dezer benoemingen is die van den voorzitter van den Staatsraad, die tevens voorzitter van het Vorort en den Landdag, dat is, het hoofd van het centraal bewind is, zoolang Bern dirigerend kanton zijn zal.

» Ondanks de bedreigingen der dagbladen van de behoudende partij, in dit geval ondersteund door bijna al de leden van het corps diplomatique, heeft de groote Raad niet geaarzeld, die hooge bediening op te dragen aan het voormalig hoofd der vrijkorpsen, den staatsraad Ochsenbein, die bij de eerste stemming 99 stemmen van de 151 verworven heeft. Daarna heeft de vergadering den heer Ochsenbein twee ambtgenooten, uit hetzelfde kamp genomen, toegevoegd namelijk: den heer Schneider, die met den heer Neuhaus, van Nidau, reeds driemalen zijn kanton bij den Landdag vertegenwoordigd heeft, en den jongsten en radikaalsten onzer staatgraden, den heer Stoempfli, directeur der financien, die eveneens in de expeditie der vrijkorpsen eenen naam verworven heeft.

» Deze benoemingen worden te meer beteekenend, wanneer men dezelve in verband brengt met de instructien, welke de gekozenen belast zijn te volgen. Ik heb u reeds medegedeeld wat beslist is betrekkelijk het verbond en de ontbinding der ultramontaansche alliantie. In de zitting van heden heeft de groote Raad, met eenparigheid van stemmen op drie na, de volgende instructie over de zaak der kloosters vastgesteld.

« Aangezien de Landdag in 1843, bij een besluit, met het verbond in overeenstemming, de afschaffing der Argausche Kloosters beslist heeft, zal de deputatie stemmen, dat tot de orde van den dag overgegaan worde wegens de circulaire van 17 mei 1847, bij welke de staten van Lucern, Uri, Unterwalden, Zug, Freiburg en Wallis de herstelling van al de kloosters vragen. »

» Dezelfde genoegzame eenparigheid heeft zich geopenbaard bij de behandeling van het vraagstuk der jesuiten: zoodanig is onze groote Raad doordrongen van de noodzakelijkheid, om beslissende maatregelen te nemen ten aanzien van een genootschap, hetwelk sedert drie jaren voor Zwitserland eene bron van kwalen is geweest. De deswege goedgekeurde instructie luidt als volgt:

« De deputatie wordt belast:

« 1° Zich te beijveren, dat de Landdag verklaren zal, dat de zaak der Jesuiten eene eedgenootschappelijke zaak is.

» 2°. Er in bij te dragen dat de Landdag verklare, dat de orde der Societeit van Jesus van het grondgebied der Confederatie verjaagd en niet meer, onder welke benaming ook, in Zwitserland teruggeroepen zal mogen worden.

» 3° Naar gelang der omstandigheden de vereischte voorstellen te doen, of zich met die van andere Staten te vereenigen, welke het meest nabij den geest en het doel dezer instructie komen.

» 4° Ingeval de Landdag de uitdrijving der Jesuiten mogt bevelen, alsdan de onmiddelijke uitvoering van het dekreet, door al de wettelijke middelen, welke ter beschikking van het federaal gezag staan, voorts te stellen. »

» Deze krachtige instructie heeft geen tegenstand ontmoet dan van de zijde van eenen ouden patricier en van eenen ultramontaanschen afgevaardigde uit het fransch gedeelte van het kanton.

DUITSCHLAND.

Uit *Marienweder* schrijft men van den 23 mei:

» Eergisteren avond, ten zes ure, vormden zich voor de woning van zekeren heer Bestvatem, opkooper van granen, talrijke zamenscholingen, welke riepen: »Geef ons graan! Wij willen graan! Wij sterven van honger!" De heer Bestvatem opende toen een raam en riep op eenen toon van minachting: »Het graan is niet voor u; gaat gras eten, en, zoo gij daar niet genoeg aan hebt, kunt gij nog kikvorschen braden.

» De menigte uitte eenen kreet van verontwaardiging aan en drong met geweld het huis binnen. De aanvallers grepen den heer Bestvatem aan, trapten hem onder den voet en verlieten slechts zijn lijk, om al de meubels te verbreken en uit de vensters te werpen. Daarna plunderde zij de aan het huis grenzende pakhuizen, welke voor ongeveer 8000 thalers aan allerlei soorten van graan inhielden.

» De justitie doet onderzoek en reeds hebben vele gevangennemingen plaats gehad.

BERLIJN, 29 mei. Een kabinetsorder, hetwelk dezer dagen uitgevaardigd is, beveelt, dat, ter uitvoering der bestaande wetten, de priesters, die hunne pligten uit het oog verliezen zullen, door den minister der kerkelijke zaken tot onderscheidene straffen veroordeeld zullen kunnen worden. Bijvoorbeeld een bedienaar der godsdienst die tegen eene andere door den Staat erkende godsdienst predikt, zal tot afzetting en eene gevangenis van 4 tot 6 weken kunnen veroordeeld worden.

ENGELAND.

LONDEN, 2 junij. De derde lezing van de bill, strekkende om den arbeid der kinderen en jongelieden in de fabrieken op 11 uren terug te brengen, heeft in het Hoogerhuis zonder ernstigen tegenstand plaats gehad. Deze wet is dus definitief aangenomen.

— Het schijnt dat de benoeming van de zijde van Engeland van eenen gevolmagtigden minister te Rome bepaaldelijk beslist is. Men zegt dat de keus van het engelsch gouvernement gevallen is op den heer Temple, die dezelfde bediening te Napels bekleedde.

IERLAND.

Openbare betuigingen van rouw zullen in de voornaamste steden van Ierland: te Limerick, Cork, Kilkenny, Waterford enz. wegens het overlijden van O'Connell gegeven worden. Ook te Dublin maakt men toebereidselen tot eene groote vertooning, waaraan de mannen van alle partijen deel zullen nemen.

— Den 31 mei heeft het *repeal*-genootschap eene vergadering gehouden, om te beraadslagen over de houding, welke de *repealers* moeten aannemen [illegible]

omstandigheden behoorden aan te nemen. » John O'Connell, de oudste zoon den Bevrijder, zat de vergadering voor. In ons volgend nommer zullen wij een breedvoeriger verslag over dezelve geven.

— Uit Sligo schrijft men dat de sterfte aldaar bijna even groot is, als tijdens de verwoestingen der cholera.

SPANJE.

MADRID, 29 mei. Men zegt dat de koningin haar voornemen heeft te kennen gegeven om zich den 10 junij naar St. Ildefonso te begeven en aldaar een gedeelte van den zomer door te brengen; de koning zou vast besloten hebben niet verder dan het Pardo te gaan. Men voegt er bij, dat hij naar Madrid terug zal keeren en het paleis komen bewonen, zoodra het ministerie gewijzigd zal zijn.

— Wat gaat er in Spanje om? Een volledig antwoord op deze vraag zou even droevig als ongeloofelijk zijn. Eene jonge koningin bereikt in weinige dagen het toppunt der faam, welke in zoo vele landen het koningschap der vrouwen onverdragelijk heeft gemaakt. Spanje waande zich een constitutioneel land en het heeft een schrikt voor de luimen van een kind. De partij, welke het verbond met Frankrijk voorgestaan heeft, deinst dagelijks meer terug voor de partij, welke Engeland beschermt. Men is zoo ver gekomen van openlijk in de dagbladen te beraadslagen over het vraagstuk der troonsopvolging, als of Isabella op het punt was van op te houden te regeren. De gemoederen houden zich reeds vooruit bezig met den engelschen en den franschen kandidaat. Wie zal de Vorst wezen, welken Engeland vooruit zal stellen? Naar gelang het huwelijk van Isabella nietig of geldig zal verklaard worden, zal de graaf de Montemolin zijne aanspraak ter Londensche markt zien *stijgen* of *dalen*. Zal aan de koningin vrijheid gegeven worden eenen anderen Vorst als gemaal te nemen? dadelijk wordt eenig lid der Coburgsche dynastie vooruitgezet. Moet zij daarentegen vereenigd blijven met den gemaal, welken het fransche kabinet voor haar koos? Terwijl alles in dit geval doet veronderstellen dat dit huwelijk kinderloos zal blijven, wordt de vertegenwoordiger der salische wet bepaaldelijk door het kabinet van Londen aangenomen, terwijl het aan Frankrijk overgelaten wordt, de regten der Infante, echtgenoote van den hertog van Montpensier, door de wapens te doen gelden.

Thans beweert men, dat de hertog van Sessa, gehuwd met eene der Infanten, zusters van don Enrique, officieel heeft te kennen gegeven, dat zijne vrouw nog beweert hare regten tot de troonsopvolging te behouden.

— 30 mei. De pauselijke Nuncius, Mgr. Brunelli, aartsbisschop van Thessolonika, is gisteren namiddag ten vijf ure, zonder eenigen stoet of praal alhier aangekomen. Alles was aan het gebouw der nunciatuur behoorlijk voor zijne ontvangst in orde gebragt. Al de klokken der onderscheidene kerken werden geluid, en de kerk der Italianen was des avonds ter zijner eere verlicht. De komst van dezen prelaat heeft eene algemeene vreugde verwekt.

FRANKRIJK.

PARIJS 3 junij. De Kamer der Pairs heeft heden, na eene levendige en langdurige beraadslaging, een voorstel aangenomen van den heer Pontois, strekkende om voor de Kamer te doen verschijnen den *gérant* van het dagblad *la Presse*, om rekenschap te geven van een artikel, waarin gezegd wordt: dat » beloften » voor het pairschap aan een ministerieel blad gegeven, en voor 80,000 franken verkocht zijn.

De Kamer heeft beslist, dat de heer Emile de Girardin, een der *gérants* van *La Presse* en onderteekenaar van het nommer van 12 mei ll., voor hare balie gedaagd zal worden; doch aangezien de heer Emile de Girardin lid van de Kamer der Gedeputeerden is, bepaalt de Kamer dat dit besluit aan gemelde Kamer zal medegedeeld worden, ter uitvoering, voor zoo veel noodig is, van art. 44 van het Charter.

— De maarschalk Bugeaud, zal na zijne terugkomst van de expeditie tegen Kabylie slechts acht dagen te Algiers blijven, en alsdan onmiddellijk de reis naar Parijs aanvaarden, alwaar hij tusschen den 15 en 20 dezer maand zal aankomen.

Men heeft het gerucht verspreid, dat de maarschalk, bij de bekendmaking van den minister van oorlog, dat hij van zijn verlof gebruik ging maken, tevens zijn ontslag ingezonden heeft, hetwelk per telegraaf van Marseille te Parijs aangekomen is.

— In *l'Independant de la Moselle* van 31 mei leest men:

» Wij laakten in hun eigen belang, de landbouwers die op de markt van Metz, ll. donderdag verzuimden hun graan niet te moeten verkoopen tegen den middelprijs van 42 fr. 35 c. het mud. De uitkomst heeft onze bemerkingen bewaarheid. Eergisteren is de middelprijs der tarwe op de markt van Metz gedaald tot 35 fr. 31 c.; de laagste prijs was 28 fr. 50 c., de hoogste 41 fr. 96 c. Wij deelen met blijdschap deze goede tijding mede en herhalen aan de ophouders den raad, om spoedig te verkoopen, willen zij zich niet, aan bijna gewisse en aanzienlijke verliezen blootstellen.

— 4 junij. Een ieder was begeerig te weten hoe de heer Emile de Girardin zich in *la Presse* zou uitlaten over zijne dagvaarding voor de balie der Pairskamer. Hij had sedert twee dagen aan al zijne ambtgenooten verklaard, dat dit proces hem geene vrees aanjoeg en het hem niet rouwde tegenover de pairs te staan. Evenwel, *la Presse* spreekt geen enkel woord waaruit afgeleid kan worden, welke gedragslijn de gedeputeerde journalist volgen zal. Zij bepaalt zich bij het wedergeven van het artikel van den 12 mei en een verhaal van hetgeen in de Kamer der Pairs voorgevallen is.

— *L'Univers* meldt dat hij uit Rome vernomen heeft, dat de fransche ambassadeur, de heer Rossi, eenen stap bij den H. Stoel gedaan heeft, om de verwijdering der Jesuiten uit Zwitserland te verkrijgen, doch dat Pius IX stellig geweigerd heeft zich te bemoeijen met eene zaak, welke hij beschouwt, uitsluitend tot het gebied der kantonnale souvereiniteiten te behooren.

NEDERLAND.

's HERTOGENBOSCH, 7 Junij.

Wij vernemen van goederhand dat de heeren Leeuwen en van den Ouwelant, alhier, door Z. M. den Koning benoemd zijn tot 2e luitenants bij de stedelijke schutterij van 's Hertogenbosch.

— De dezer dagen te Elzeneur aangekomen Nederl. stoomschepen zijn reeds met graanschepen op sleeptouw herwaarts op weg, de Suriname is in den ochtend van 27 mei met 3 schepen, de Samarang in den avond van dien dag met 1 schip en de Cerberus in den nacht met 2 schepen noordwaarts gestoomd.

— In de zitting van den Hoogen Raad, Burgerl. Kamer, van heden, heeft de proc.-gen. van Maanen, weder conclusie genomen in 13 van de 60 nog aanhangige zaken betreffende de zeven kinderen en waarvan reeds 12 in de vorige week door hem zijn behandeld. In deze 13 zaken deden zich eenige bijzonderheden voor, welke proc.-gen. onder de aandacht van den Raad meende te moeten brengen. Wat betreft den onderdom boven de 10 jaren van de aangewezen zoons, welken de staat aanvankelijk als middel van niet-ontvankelijkheid had aangevoerd en die ook in eenige dezer zaken aanwezig is, daarvan had deze later afgezien. Voorts deed zich hier onderanderen nog deze omstandigheid voor, dat een der eischers tweemalen is gehuwd geweest; dat die eischer bij zijne eerste vrouw had verwekt 4 kinderen en bij zijne tweede, de zuster zijner vrouw, drie anderen, waaronden de in deze tot opvoeding aangewezen zoon, zoodat hij thans zeven kinderen bezit; dat echter die zoon buiten echt was geboren, doch later bij het tweede huwelijk gewettigd is geworden. Proc.-gen. meent nogthans, dat deze en andere bijzonderheden op de beslissing van den Raad niets zullen afdoen. Hij concludeert mitsdien in deze 13 zaken tot adjudicatie van den eisch, door de eischers gedaan. De uitspraak is bepaald op den 2 september aanstaande.

— Men schrijft ons van 's Gravenhage, 1 junij: Hier ter stede hebben voortdurend militaire inlageringen ter zake van achterstallige belastingen plaats. — Waarlijk een bedroevend verschijnsel en een sprekend bewijs, dat hier te lande de burgerstanden dagelijks armer worden. Zou het echter in deze tijden van algemeenen nood en spanning der gemoederen wel staatkundig gehandeld zijn dergelijke dwangmiddelen aan te wenden?

— Men zegt algemeen, dat er eerstdaags *twee* van 's konings ministers zullen aftreden.

— De aardappelenoogst belooft ook hier in het Westland de schoonste vooruitzigten, en men gelooft algemeen, dat men het mud aardappelen, dit jaar, voor *f* 2 zal koopen. *(Overijssel.)*

ARNHEM, 1 junij. Heden zijn wij voor het eerst in de gelegenheid geweest, rogge te zien, die met roest bezet was en afkomstig was uit Gelderland, bepaaldelijk bij Heerde. Op dit oogenblik is de ziekte nog slechts in het begin, en daarbij nog lang niet algemeen. Men kan, voor dat er nog eenige weken zullen zijn verloopen, niets bepaalds nopens dit gewigtige onderwerp zeggen, maar men heeft geene reden zich voor alsnog zeer te verontrusten. *(A. H. B.)*

Wij voegen hierbij dat men zulke tijdingen nimmer dan met de meeste omzigtigheid moet aannemen.

ROTTERDAM, 6 junij. Nopens de roest (*uredo rubigo*) in de rogge, waarover dezer dagen wel gesproken en waarvan het *Algemeen Handelsblad* gewag maakte, schrijft onze correspondent te Arnhem ons, onder dagteekening van gisteren, het volgende:

Het berigt, in het *Handelsblad* voorkomende, alsof de roest zich in de Veluwe vertoond zoude hebben voorgedaan, is bij het *landhuishoudkundig congres*, eergisteren en gisteren gehouden, mede ter sprake gekomen. Men heeft te Heerde roestachtige vlakken in de rogge bespeurd, maar de roest verschilt veel met die van het vorig jaar, dewijl die toenmaals bij het daar over blazen of hard schudden, eene stofwolk voortbragt; daarentegen zijn het dit jaar slechts roestvlakken, die niet afgeven, waarvan ik mij door eigen aanschouwing overtuigd heb. Overigens staat het graan meer dan goed en de rogge heeft heerlijk gebloeid; de zoogenaamde roest, zich aan bladen en stengen hechtende, kan weinig kwaad doen, om dat de stengel zijne volkomen hardheid en stevigheid reeds heeft, en alzoo de voedende kracht niet aan de halmen onthouden wordt. *(N. R. Ct.)*

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Zitting van 4 Juny.

Dezelve is ten twee ure door den Voorzitter mr. G. J. Bruce, geopend.

Zijn ingekomen twee missives, respectievelijk van de heeren Nedermeijer van Rosenthal en Backer, daarbij kennis gevende, dat zij verhinderd worden reeds dadelijk bij de hervatting van de werkzaamheden der Kamer daaraan deel te nemen, de eerste wegens het overlijden van zijne dochter en de tweede wegens het overlijden van zijn vader.

Deze missives worden voor kennisgeving aangenomen.

Is ingekomen eene missive van den Minister van Binnenl. Zaken, van den 26 Mei gedagteekend, ten geleide der rekening van het bijzonder fonds voor de kolonisatie van behoeftigen in de kolonie van de Maatschappij van Weldadigheid over het jaar 1845.

Deze stukken zullen gedrukt en rondgedeeld worden, terwijl de missive voor kennisgeving aangenomen en de genoemde rekening in handen wordt gesteld der Commissie, welke belast is met het onderzoek van gelijke rekening over het jaar 1844, bestaande die Commissie uit de heeren: de Jonge van Beek en Donk, Nederburgh, Uytwerf Sterling, Kien en Nap.

Zijn ingekomen en worden voor kennisgeving aangenomen zeven missives van de Eerste Kamer der Staten-Generaal, welke daarbij mededeelt, dat zij zich met de navolgende haar door de Tweede Kamer toegezonden wets-ontwerpen vereenigd heeft, als:

met het wets-ontwerp tot verlenging van den termijn van afsluiting voor bijzondere fondsen, voor de vereffening van uitgaven op den achterstand;

met dat tot intrekking der wet van 29 december 1835;

met dat tot regeling en afsluiting der fondsen voor kwade posten;

met dat betrekkelijk het herstel van verliezen door het te loor gaan van schuldbrieven ten laste van het rijk;

met dat betrekkelijk de vereffening van uitgaven voortvloeijende uit de wetten van 6 maart en junij 1844;

met dat tot aanvulling der middelen voor 1846;

met dat tot het verleenen eener buitengewone geldelijke bijdrage aan de Maatschappij van Weldadigheid.

Zijn ingekomen en worden naar de Commissie *ad hoc* verzonden de navolgende verzoekschriften:

een adres van G. J. Mol c. s., ingezetenen

die gemeente Vorst (Gelderland), tot intrekking van het recht op het gemaal;

een adres van G. van der Turk, te Haarlem, inhoudende een gedrukt geschrift, getiteld: *Slands belangen*, betrekking hebbende tot zijne plannen omtrent de invoering van een nieuw belastingstelsel;

een adres van de weduwe G. du Pon, te Cromvoirt (Noord-Braband), tot het erlangen der toegezegde schadeloosstelling voor de inundatie harer landerijen van 1831—1839;

een adres van H. H. Kok c. s., pelmolenaars in het arrondissement Almelo, omtrent het brengen van gepelde gerst in de wet ... van den accijns op het gemaal;

een adres van R. P. Stratingh en comp., binnen het Gerechtshof te Groningen, tot het nemen van maatregelen tegen de landverhuizing ..., in zoover de personen, die daartoe ... hunne goederen te gelde maken, zonder hunne schulden te betalen.

Aan de Kamer is hulde gedaan van het eerste nommer, 2e deel, van den *Moniteur des Indes Orientales et Occidentales*, hetwelk in de boekerij der Kamer geplaatst zal worden.

De Commissie, welke in de laatst gehoudene vergadering belast is geworden met het overbrengen aan Z. M. den Koning van de toenmaals opgemaakte nominatie ter vervulling eener vacature in den Hoogen Raad der Nederlanden, brengt, bij monde van den heer Schooneveld, verslag uit omtrent de vervulling van de haar opgedragen taak. Uit dat verslag blijkt, dat de Commissie den 17 Mei jl. ter aanbieding van de bedoelde nominatie bij Zijne Majesteit den Koning is toegelaten geworden.

Daarna wordt de vergadering gescheiden.

LATERE BERIGTEN.

De pruissische landdag heeft in de zitting van 2 mei met eenparigheid van stemmen besloten, den Koning te verzoeken, om deze vergadering geregeld alle twee jaren op te roepen.

Het schijnt dat er veel overdrijving was in de tijdingen, door de engelsche bladen, over de aardappelen-ziekte medegedeeld. De dagbladen van Dublin verzekeren dat men tot heden slechts zeer weinige, en gelukkigerwijs onbelangrijke gevallen heeft aan te wijzen. Waarschijnlijk is de speculatiegeest niet vreemd aan al die verontrustende geruchten.

Ingezonden Stukken.

Aan de *Redactie van* de Noord-Brabander.

Rotterdam, 4 Junij 1847.

Mijnheer!

Ik verzoek UEd. vriendelijk, de navolgende regelen te plaatsen.

WAARSCHUWING AAN HET REIZEND PUBLIEK.

Reizigers welke zich met de Volkschuit van den heer Winand Steins, langs het kanaal naar Maastricht of tusschen gelegen plaatsen willen begeven, zoude ik wel aanraden op hun hoede te zijn. Het is algemeen bekend, dat de Volkschuit niet anders kan afhuren aan familie of gezelschap, dan het pavilloen. Op den 1 dezer, begaf den ondergeteekende C. J. J. L. zich met nog verscheidene andere heeren aan die schuit, men begaf zich op de eerste plaats, toen wij reeds waren gezeten, zeide den Conducteur P. Giesen, dat die plaats door eene familie was afgehuurd, waarop hij ons het pavilloen aanwees. (Een ieder die met het vaartuig bekend is oordeele.) Wij waren tien in getal, doch dit was alles nog niets, wij gaven onze verwondering daarover te kennen, met te zeggen, men kan wel het pavilloen afhuren, doch niet eene algemeene plaats. Waarop gemelde heer Conducteur (wel voornamentlijk den ondergeteekende met grove en lage gezegdens antwoorde): wij kunnen doen wat wij willen, staat het u niet aan, gaat dan aan de wal. Ik was genoodzaakt de minste plaats te nemen, doch daar dezelve zoo opgepropt was, heb ik mij moeten getroosten gedeeltelijk op het boven ... en met wandelen in de lucht door te brengen. Ik twijfel niet of UEd. geëerd ... zal voor deze regelen een plaatsje inruimen.

UEd. DW. Dienaar,

C. J. J. L.

N. B. De familie welke de eerste plaats had afgehuurd was ... in getal.

Mengelwerk.

DE SPOORWEG.

(Vervolg en Slot.)

XII.

De tijding der rampzalige gebeurtenis begon zich door Parijs te verspreiden. Men fluisterde elkander derzelver akelige bijzonderheden in het oor. De oude Martha werd er spoedig van onderrigt en toen de afwezigheid harer meesteres langer duurde dan noodig was, werd zij door de hevigste ongerustheid aangegrepen. Zij wachtte zich echter wel Germaupré een woord daarover te spreken, hetwelk ook hem ongerust zou hebben kunnen maken en voorgevende eene boodschap te gaan doen, liep zij uit om nadere inlichtingen te verzamelen.

Toen Germaupré acht uren op de *pendule* hoorde slaan, begon het hem te bevreemden, dat zijne dochter nog niet teruggekomen was; hij riep Martha; maar Martha was nog niet teruggekeerd en het afwezen der getrouwe meid, die toch wist dat hij alleen was, verwonderde hem zeer.

Eensmaal door eenen onbepaalden angst bevangen, waren de minuten voor den grijsaard uren geworden; met verhaaste schreden liep hij in zijn kamertje heen en weder. Voorbij de deur komende langs welke men op het portaal kwam, hoorde hij een gemompel van verwarde stemmen en meende zijnen naam en dien zijner dochter te hooren; hij bleef stilstaan en luisterde met aandacht.

— Zij is sedert dezen ochtend vertrokken, zeide men, en heeft verzekerd dat zij met den trein van vijf uren zou terugkomen; arm kind! men kan niet meer aan haar lot twijfelen.

En eensklaps werd de deur voor welke dit gesprek gehouden werd opengerukt; het bleeke en ontstelde gelaat van den ouden blinde vertoonde zich aan degenen die daar vergaderd stonden.

— Wat is mijne dochter overkomen? vroeg hij met eene stem, bevende van aandoening.

Een ieder zweeg en sloeg de oogen neder, als of men vreesde dat de arme blinde daarin het verschrikkelijk ongeluk, hetwelk hen bedreigde, lezen zou.

— Is er dan onder u geen vader of geene moeder, zoo ging hij voort, die den angst, welke mij foltert, beseft?

— Mijnheer, zeide toen een der buren, het is waar, dat er een verhazend ongeluk op den weg van Versailles gebeurd is, maar.... het kan nog zijn.... men moet nog hopen.... dat jufvrouw Laurentia......

— Welnu, zegt welk ongeluk?

En het scheen dat de grijsaard niet dan met de grootste krachtsinspanning deze woorden uitte.

— Men kent de bijzonderheden nog niet en welligt is alles, wat men er van verhaalt, zeer overdreven.

— O! gij doet mij den dood aan! riep de blinde uit; mijne dochter! waar is mijne dochter? Gij weet het, gij weet het, indien er iemand onder u is, die medelijden heeft met eenen wanhopigen ongelukkige, hij zegge wat van haar geworden is, of brenge mij liever bij haar.

En de ongelukkige vader vouwde smeekend de handen, terwijl groote tranen uit zijne ten hemel gerigte oogen rolden.

Deze smart verteederde al de harten en niemand waagde het, hem met de verbazende ramp, waarvan men denkt, dat zijne dochter een der slagtoffers was, te verhalen.

— Niets! niets! ging de grijsaard voort, zich naar alle kanten wendende, welnu! ik zal alleen gaan!

Op hetzelfde oogenblik hoorde men eenen haastigen tred op den trap en Laurentia verscheen voor de verbaasde en blijde oogen der omstanders van dit hartverscheurend tooneel.

De oude blinde alleen kon zijne dochter niet zien, doch hij heeft haren stap erkend, een gesmoorde gil ontsnapt zijnen boezem, hij strekt zijne armen uit en Laurentia werpt zich aan zijn hart zonder eenig ander woord te kunnen uitbrengen, dan:

— Mijn vader! ... mijn vader!... Ach! mijn vader!

Een ieder nadert, men ondervraagt Laurentia, men wil al de bijzonderheden kennen.

— Verschoon mij dezen avond, ik bid het u, zeide zij; de herinnering alleen aan hetgeen ik gezien en geleden heb, doet mijne rede wankelen.

— Mijn kind! hernam de grijsaard, ik vraag u niets; gij zijt mij teruggegeven, ik voel u hier, bij mij, de goede en almagtige God zij duizendmaal gedankt!

XIII.

Bijna veertien dagen na de gebeurtenissen welke wij verhaald hebben, zag Laurentia, eenigzins bekomen van den hevigen schrik en de aandoeningen van dien dag, eensklaps den goeden heer Lagrange, dien zij ver van Frankrijk verwijderd waande, binnenkomen.

— Welk eene aangename verrassing, mijnheer! riep zij uit, haren ouden vriend te gemoet snellende.

De heer Lagrange drukte eerst hartelijk de hand, welke de heer Germaupré hem aanbood en deed hun toen de oorzaak zijner verhaaste wederkomst kennen.

— Uw brief is mij te Munchen geworden, lief kind, zeide hij, en ik kan u niet zeggen hoeveel leedwezen ik gevoelde, toen ik de gevolgen vernam der noodlottige taak, waarmede ik u belast had.

Laurentia verbleekte.

— God heeft medelijden met mij, of liever met mijnen vader gehad, zeide zij.

— Toen eerst, ging de oud-notaris voort, kreeg ik kennis van den benarden toestand, waarin die schurk L. u gebragt had.

— Hij is dood mijnheer! viel Laurentia hem driftig in de rede.

— Moge God hem barmhartig zijn om de teruggave, welke hij voor zijnen dood gedaan heeft, hernam de heer Lagrange ...

— Ik hoop het ... Laurentia.

— Zoodra ik die tijding ontvangen had, mijn kind, heb ik geen oogenblik verloren om naar Parijs terug te keeren, en ik ben gekomen, om voor uwe belangen te waken.

Germaupré reikte nogmaals de hand aan zijnen ouden vriend en Laurentia wierp op hem eenen blik van dankbaarheid.

— Ik heb heden de curators van het faillissement gesproken en ofschoon er nog een te kort is van eenige honderd duizend franken, zult gij niets verliezen van hetgeen hij u verschuldigd is, hetgeen overigens niet anders dan zeer billijk is, na het edel gedrag, hetwelk Laurentia bij die gelegenheid gehouden heeft.

— Ik, mijnheer! wat heb ik dan gedaan?

— O! gij hebt niets, dan de ingeving van uw hart gevolgd, mijn kind, ik weet het, doch zonder u, ware die teruggave onmogelijk geworden.

— O neen! mijnheer, wijl het in de raadsbesluiten van God lag dat zij geschieden zou, en bij dien ongelukkige het verlangen had ingeboezemd, dezelve te doen.

— Wat er van zij, de schuldeischers van den heer L. u hebben groote verpligtingen aan u.

Terwijl de heer Lagrange nog sprak opende Martha de deur der kamer en Laurentia zag twee mannen binnenkomen, die zwaar beladen schenen te zijn.

— Woont hier de heer Germaupré? vroeg een hunner.

— Ja, antwoordde het meisje verwonderd, wat verlangt gij?

— Hier zijn twee schilderijen, welke wij in last hebben hem ter overhandigen.

De heer Lagrange had ze spoedig ontdekt, en Laurentia gaf een gil toen zij in dezelve de twee, aan haren vader zoo dierbare Potter's erkende.

— Laurentia, vroeg de oude, wat beteekent dit, welke zijn die schilderijen?

Laurentia kon niet antwoorden, doch de heer Lagrange vatte het woord op.

— Mijn vriend, zeide hij, de ongelukkige L... was sedert tien jaren, dat is sedert het oogenblik,

dat de nood ons gebood hem ze te verkoopen, ik het bezit van de schilderijen van uwen geliefkoosden meester; van uwe Potter's.

— Dit weet ik, verder?

— Welnu, de schuldeischers hebben dezelve, met eenparig verlangen, uwe dochter willen aanbieden.

— Ach! mijnheer, zeide Laurentia, gij zijt het.

— Dat is te zeggen, mijn kind, dat toen zij hen besloten zagen u een blijk hunner billijke erkentelijkheid, te geven, ik mij veroorloofd heb hunne keus te leiden, door hun de geschiedenis der schilderijen te verhalen.

— Maar mogen wij ze aannemen? vroeg Laurentia op eenen toon van besluiteloosheid.

— Hoe; gij moogt dit niet alleen, gij moet het.

De oude blinde zeide niets, doch een grimlach van vergenoegen zweefde op zijne lippen.

Laurentia scheen nog te aarzelen; de heer Lagrange wees haar op het blijde gelaat haars vaders, en meer was er niet noodig, om het stilzwijgen op te leggen, aan den kleinen wederstand, welken haar hart bood. Zij vatte de hand van den grijsaard en kuste die met teederheid.

— Het is altijd van u, mijne dochter, zeide Germaupré innig getroffen, dat mij het goede komt.

— O! hoe gelukkig maakt mij deze verzekering! antwoordde het brave kind.

Nu volgden eenige oogenblikken van stilte, waarna de heer Lagrange aan Laurentia zeide:

— Dus, mijn kind; nu zijt gij voor goed met de spoorwegen in onmin.

Laurentia sidderde onwillekeurig, en haar antwoord bleef eenigen tijd achterwege, eindelijk zei zij:

— Het verschrikkelijk tooneel, dat ik bijgewoond heb, zal nimmer uit mijn geheugen gewischt worden, mijnheer. Doch indien de omstandigheden het vorderden, zou ik, vertrouwende op de eeuwige goedheid, welke mij zoo blijkbaar beschermd heeft, niet weigeren mij nogmaals aan dat middel van vervoer te wagen.

— Sedert eenige maanden, hernam de notaris, heb ik honderden uren op den spoorweg afgelegd en nooit heeft het minste ongeluk onzen togt bejammerd, terwijl gij slechts den afstand van hier naar Versailles hadt af te leggen. Ik moet bekennen dat het zeer ongelukkig is. Nu, waarde Laurentia, morgen zal ik de taak welke gij begonnen hebt, gaan voltooijen door een nieuw verblijf voor mijne arme naastbestaande te gaan zoeken. Even als ik, zal zij het zich moeijelijk vergeven, de onvrijwillige oorzaak te zijn geweest van het verschrikkelijk gevaar, hetwelk gij geloopen hebt.

— Ik denk er slechts aan, om God te danken dat hij mij daaruit gered heeft. Men verzekert, dat om het aandenken van dit verhatend ongeluk te heiligen, een aantal familien zich vereenigen zullen, om op de plaats zelve eene kapel te stichten onder aanroeping van *O. L. V. der Vlammen*. Indien aan dit plan gevolg gegeven wordt, (1) zal ik de kracht hebben, om mij ter plaatse, alwaar het ongeluk gebeurd is, te begeven; ik zal aan God, door de voorspraak zijner heilige Moeder, mijne wenschen en gebeden gaan storten voor zoovele ongelukkige slagtoffers, en hem smeeken, al die arme zielen, welke zoo onverwachts voor zijnen regterstoel gedaagd zijn, in zijn eeuwig rijk te willen opnemen.

— Ik zal u vergezellen, mijn kind, zeide de oude blinde, en na mijne gebeden bij de uwen gevoegd te hebben voor de ongelukkigen, die omgekomen zijn, zal ik tevens mijn dankoffer opdragen aan de Moeder der engelen, die u ongetwijfeld in hare armen opgenomen heeft om u te redden.

(1) *Aan dit plan is inderdaad gevolg gegeven.*
(Red.)

Advertentien.

, Diep getroffen over den mij toegebragten slag, geef ik door deze aan alle vrienden en bekenden kennis, dat mijne geliefde Echtgenoot, met wie ik 34 jaren gelukkig was vereenigd, door eenen onverwachten aanval, plotseling is overleden.

's Bosch, 5 *Junij* 1847.

R. FÖLLING,
Oud-Chirurgijn-Majoor der Marine.
Eenige Kennisgeving.

, Heden overleed tot onze innige droefheid, onze dierbare oudste Dochter *JOHANNA WILHELMINA DOROTHEA*, in den jeugdigen leeftijd van bijna 16 jaren. Een ieder die haar beminnelijk karakter kende, zullen beseffen wat wij in haar als ouders verliezen.

Eenige Kennisgeving aan Vrienden en Bekenden.

's Bosch, 6 *Junij* 1847.

W. J. HEEREN, Hzn.
D. C. HEEREN,
Geb. VAN DEN BERGH.

, Op Woensdag den 9 Junij 1847, des namiddags ten twee ure, zal er ten Vendu-huize van J. DE BRUYN, in de St. Jorisstraat te *'s Hertogenbosch*, worden verkocht

EENE GROOTE

COLLECTIE BLOEMEN,

afkomstig van de Heer MOENS te *Antwerpen*.

bij denzelven Vendumeester J. DE BRUYN,

is uit de Hand te Koop

EEN GROOTE STAANDE

SCHRIJF-LESSENAAR,

VOOR VIER PERSONEN.

, De Notaris L. C. VAN DE VEN Jr. gevestigd te *'s Bosch*, zal op *Maandag den* 14 *Junij* 1847, des voormiddags om tien ure, in het Veerhuis te *Engelen*, publiek verkoopen:

Ongeveer 50 Bunders Hooiland,

gelegen in den Polder van *Engelen*.

Een Huis te Huur

OM TERSTOND TE AANVAARDEN

te *St. Michiels-Gestel* gehucht *Stokhoek*, 1 uur van *'s Hertogenbosch*, Lett. C. № 18, voorzien van KEUKEN, KELDER en vier KAMERS, voorheen bewoond, en te bevragen bij den gewezen Burgemeester J. VAN GRIENSVEN.

DOOR VERPLAATSING

uit de Hand te Koop

EENE IN DEN JARE 1846

NIEUW GEBOUWDE

HUIZINGE

met daarbij gelegen

TUINGROND,

groot 14 Roeden, te *Beers*, in de Kom van het Dorp aan den Provincialen Grindweg.

Nadere informatie te bekomen bij den eigenaar, den Notaris S. P. A. DE BRUYN, te *Grave*, *brieven franco*.

BEKENDMAKING.

HET KOLLEGIE VAN KERKVOOGDEN DER NEDERDUITSCHE HERVORMDE GEMEENTE TE *'s HERTOGENBOSCH*, is voornemens, aan den minstinschrijvende

AANTEBESTEDEN:

HET WITTEN VAN HET BINNENWERK

DER

Nieuwe Kerk en bijgebouwen

TER DEZER STEDE,

wordende een ieder, die daartoe genegen is, verzocht, zijn verzegeld billet van inschrijving, *uiterlijk voor den zestienden dezer maand* te bezorgen, in eene geslotene bus bij den Koster RINGELANDS, in de Nieuwstraat alhier, zullende het Bestek en Conditien van nu af ter lezing liggen, ten huize van voornoemden Koster, door wien men ook in de gelegenheid zal gesteld worden, om het KERKGEBOUW te bezigtigen.

's Hertogenbosch den 7 *Junij* 1847.

Het Kollegie van Kerkvoogden voorn.
B. A. HOLSTER, Voorzitter.
W. SMITS, Secretaris.

Terstond te Huur

GESTOFFEERDE KAMERS, van alle gemakken en geheel nieuwe MAHONIJHOUTEN MEUBELS voorzien, met geheel VRIJEN OPGANG, in eene der hoofdstraten, dezer stad. Te bevragen bij den Heer *DE ROOY*, Courantier, alhier.

'SHERTOGENBOSSCHE

STOOMBOOT

SOCIETEIT.

De DIRECTIE maakt bekend, dat van 15 Junij het vertrek der STOOMBOOT van *'s Bosch* des morgens in plaats van ten 7½ ure, ten 7 uren zal plaats hebben, wordende hierdoor de gelegenheid daargesteld, om met de DILLIGENCE van den Heer *LEERENTEELT*, ten 9¾ ure, van *Utrecht* naar *Amsterdam* te vertrekken, welke na het vertrek den Middagtrein te *Utrecht* aanvoert, om voor Beurstijd te *Amsterdam* aan te komen.

Nieuwe

STOOMBOOT-DIENST

DRIEMAAL 'S WEEKS

TUSSCHEN

Zierikzee en Rotterdam,

EN TUSSCHENLIGGENDE PLAATSEN EN VEERE

VICE VERSA!

MET DE

STOOMBOOT

STAD ZIERIKZEE

Dagen en Uren van Vertrek in de maand Junij 1847.

VAN ZIERIKZEE				VAN ROTTERDAM			
Zondag 13,	»	10½	»	Zaturd. 12,	»	3½	
Woensd. 16,	»	3	»	Dingsd. 15,	»	5	
Vrijdag 18,	»	3½	»	Dond. 17,	»	6½	
Zondag 20,	»	4	»	Zaturd. 19,	»	8	

Aanlegplaatsen te *Rotterdam*, aan het Oude Hoofd
» » *Dordrecht*, » de Hooi-Kade

Graanmarkt

van 'sHERTOGENBOSCH

Vrijdag en Zaturdag 4 en 5 Junij.

ROGGE ƒ 12.85 ƒ 13,25 a ƒ 13.65.
BOEKWEIT ƒ 10.50 a ƒ 11.00 ƒ 11.50.
HAVER ƒ 4.65 ƒ 5.25 ƒ 5.85.

Correspondentie.

De « *Hulde aan de Nagedachtenis van Daniel O'Connell* », door A. V. zal in een volgend nommer geplaatst worden.

OPGAVEN van de HOOGTE der Rivieren DE MAAS te GRAVE en de DIEZE te 's Bosch, waargenomen des morgens ten 8 ure.

DATUMS	MAAS TE GRAVE				DIEZE TE 'S BOSCH.					
	BOVEN AP.		GEWASSEN.	GEVALLEN.	BOVEN O.		ONDER O.		GEWASSEN.	GEVALLEN.
Junij	ell.	dm.	dm.	dm.	ellen	dm.	ellen	dm.	dm.	dm.
4	5	71	»	11	»	»	»	»	»	[illegible]
5	5	65	»	6	»	»	0	77	»	[illegible]
6	5	60	»	5	»	»	0	79	»	[illegible]
7	»	»	[illegible]	»	»	»	0	80	»	[illegible]

De O. te 's Bosch is 4 el 11 duim boven AP.

Hoogte van den Rijn te Keulen, 4 junij [illegible] voet 8 duim.

Ter Drukkerij van D. A. A. DE ROOY te 's Bosch.